

**Handboek
CO2-Prestatieladder**

Stienstra & Van der Wal

Inhoud

1 Inleiding en verantwoording (2.B.4)	3
2 Organisatie en boundary.....	4
3 Stuurcyclus (2.C.2).....	5
4 Emissie inventaris (3.A.1).....	8
5 Energie reductie (1.B.1)	9
6 Sector en Keteninitiatieven (1.D.1).....	11
7 Communicatie (3.C.1).....	11
Interne communicatie.....	11
Externe communicatie.....	12
8 Budget (3.D.2)	13
Bijlage 1: ISO 14064-1	14

Documentnaam	Versie	Datum	Aanpassingen	
Handboek CO2- Prestatieladder	V0	23-10- 2022	Losse documenten uit het vorige handboek samengevoegd tot 1 document	S. Speelman
Handboek CO2- Prestatieladder	V1	21-08- 2023	Aanvullingen	C. Diepenbroek

1 Inleiding en verantwoording (2.B.4)

Voor het realiseren van projecten heeft Stienstra & Van der Wal een managementsysteem opgezet. Het managementsysteem kent meerdere dimensies. De primaire dimensie van het managementsysteem richt zich op het borgen en continu verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening om aan te sluiten op de eisen en wensen van de klanten én om de veiligheid van haar medewerkers en de direct en indirect betrokkenen te garanderen. Daarnaast heeft S&W een verantwoordelijkheid naar stakeholders en maatschappij, dit zijn de andere dimensies van het managementsysteem.

Vanuit haar verantwoordelijkheid naar de maatschappij heeft Stienstra & Van der Wal de ambitie de CO₂-uitstoot in de bedrijfsvoering (gerelateerd aan het aantal FTE) en in de projecten (gerelateerd aan omzet) te verlagen. Concreet houden de doelstellingen ten aanzien van de CO₂-reductie volgend in:

S&W wil in 2025 ten opzichte van 2018 25% minder CO₂ uitstoten in de gehele bedrijfsvoering

De directie van Stienstra & Van der Wal onderschrijft het omschreven beleid ten aanzien van CO₂-reductie, en zal de organisatie in staat stellen haar managementsysteem te waarborgen en haar verplichtingen ten aanzien van CO₂-reductie na te komen. Wij zullen onze medewerkers continu stimuleren om mee te denken en mee te werken aan een beperking van de CO₂ uitstoot die ontstaat door uitvoering van onze werkzaamheden.

Het management systeem conform de CO₂-prestatieladder kent 5 niveaus, dit document is opgesteld voor niveau 3 van de CO₂-Prestatieladder.cf versie 3.1.

Sneek, 29 augustus 2023

Directeur

Durk van der Wal

2 Organisatie en boundary

Stienstra & Van der Wal B.V.. is een zelfstandige aannemer van waterwerken en heeft geen juridische relatie met andere bedrijven.

Het bedrijf heeft vooral in de drie noordelijke provincies bekendheid opgebouwd met degelijk en vakkundig uitgevoerde werken, onder andere in opdracht van provincies, gemeenten en waterschappen. Daarnaast weten ook vele aannemers de kwaliteiten van Stienstra & Van der Wal op juiste waarde in te schatten.

Voor de bepaling van de Organisational Boundary is de GHG-protocol methode gebruikt (zoals beschreven in het Handboek CO₂-Prestatieladder versie 3.1 .

Uit de leveranciersanalyse van 2021 blijkt dat er geen bedrijven zijn die juridisch gelieerd zijn aan Stienstra & Van der Wal B.V..

Een overzicht van externe aanbieders is voor controle en raadpleging beschikbaar. Er is vastgesteld dat ten aanzien van externe aanbieders er geen sprake is van financiële, operationele of juridische controle.

Het KVK-nummer is 01029984

Over de volgende onderdelen gaat gerapporteerd worden:

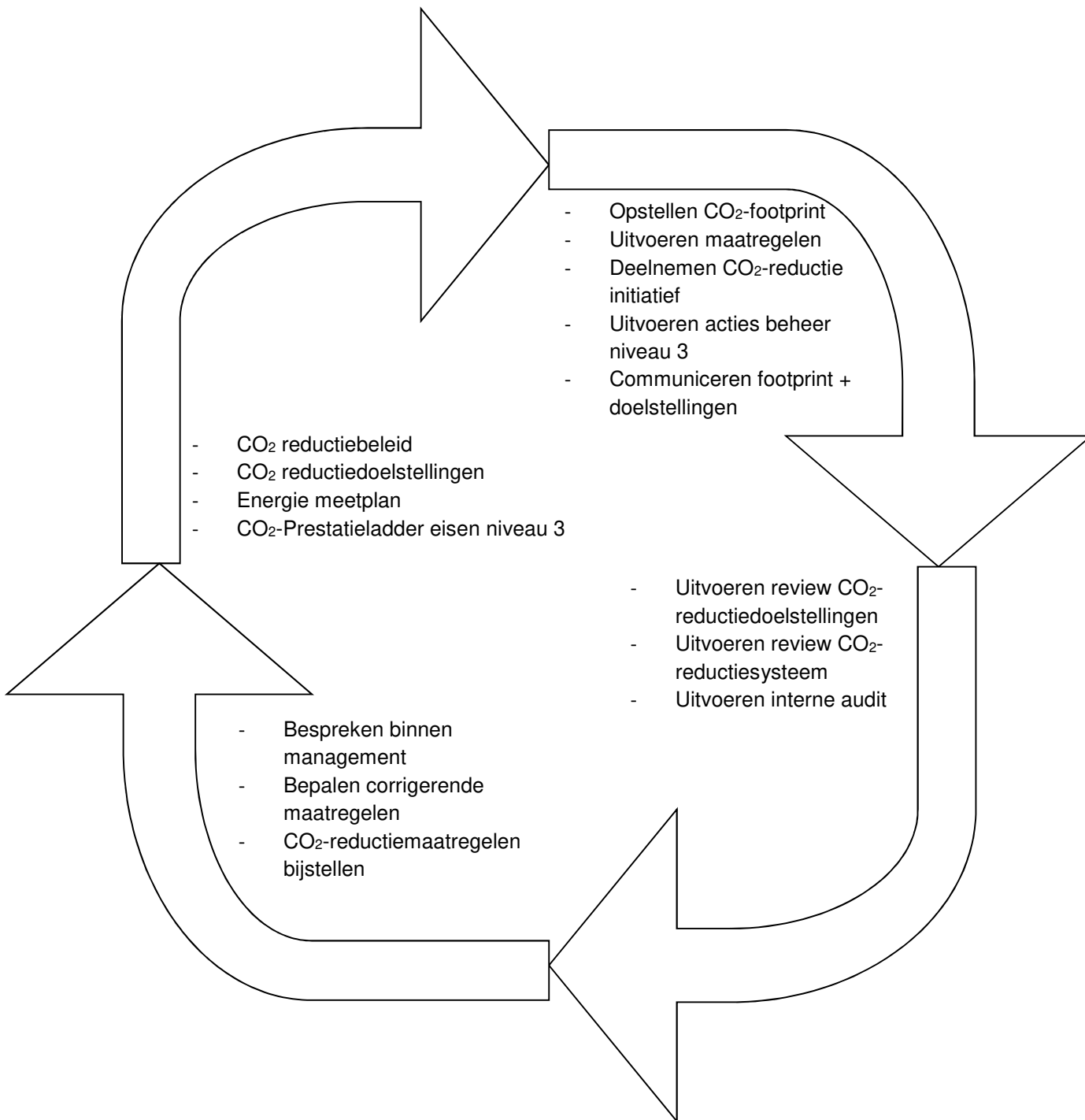
Kantoor en werken / werkplaats

NB Zakelijk verkeer en zakelijke vliegtuigkilometers zijn niet van toepassing

3 Stuurcyclus (2.c.2)

Het vaststellen van de Carbon Footprint (=CO₂ voetafdruk) van het bedrijf en over de CO₂ gegunde projecten, door inventarisatie en identificatie van de belangrijkste energiestromen en het kwantificeren van (broeikasgas) emissies.

De inventarisatie, identificatie en het kwantificeren ervan, alsmede rapportage over, de belangrijkste energiestromen met bijbehorende CO₂ emissies vindt als volgt plaats.

Stap	Omschrijving	Toelichting	Verantw	Uitv.
1	Vaststellen organisatorische grenzen	Voor het bedrijf dienen jaarlijks de organisatorische grenzen (vastgesteld te worden op basis van de financiële richtlijnen zoals gehanteerd door het bedrijf. De organisatorische grenzen zijn de onderdelen van de entiteiten waaraan energiestromen zijn toe te rekenen waarvan gegevensverzameling dient plaats te vinden.	Dir.	Adm.
2	Identificatie van de (belangrijkste) energiestromen	De belangrijkste energiestromen van het bedrijf dienen geïdentificeerd te worden. Deze energiestromen zijn toegelicht in het CO2-handboek. Opm.: De CO2-emissie-inventarisatie (carbon footprint) is opgezet conform ISO 14064-1.	Dir.	Adm.
3	Verzamelen gegevens energiestromen	De administrateur werkt halfjaarlijks de energiestromen bij in de bijbehorende Excelbestanden.	Adm.	Adm.
4	Valideren van de te rapporteren data	De directeur (vertegenwoordiger) controleert de te rapporten gegevens over de energiestromen op juistheid en volledigheid.	Dir.	Dir.
5	Zijn gegevens volledig en juist?	Als de verzamelde informatie niet correct is, dan dient de administrateur deze gegevens opnieuw te controleren	Adm.	
6	Invoeren gegevens in <i>emissie inventaris invulblad</i> en rapporteren aan de Directie	De administrateur rapporteert de energiedata via het invulblad aan de KAM-coördinator.	Adm.	
7	Verzamelen data in één overzicht en valideren van gerapporteerde data	De KAM-coördinator verzamelt de energiedata in één overzicht en controleert de data op volledigheid en juistheid.	Adm.	
8	Informatie volledig en juist?	Als de informatie zoals aangeleverd door de administrateur niet correct is, dan dient de administrateur deze gegevens opnieuw aan te leveren aan de KAM-coördinator.	Adm.	
9	Rapportage Carbon Footprint opstellen en monitoren	Als de gegevens correct zijn, dan verwerkt de KAM-coördinator deze tot één emissie inventarisatie.	Adm.	

	prestaties ten opzichte van reductie doelstellingen	Tevens worden de emissies omgerekend naar CO2-uitstoot (equivalenten) met behulp van het rekenmodel.		
10	Uitvoeren interne audit	Tenminste een keer per jaar wordt er een interne audit uitgevoerd. Eventuele bevindingen worden gecommuniceerd aan de directie.	KAM	KAM
11	Periodiek analyseren en bijsturen energiebeleid en monitoring van de prestaties ten opzichte van de reductiedoelstellingen.	De gehele procedure ten aanzien van de energie inventarisatie dient met regelmaat (tenminste halfjaarlijks) aangepast en geactualiseerd te worden. Hierbij dient de gehele procedure opnieuw doorlopen te worden.	Dir.	Dir.

4 Emissie inventaris (3.A.1)

Energiestromen

De energiestromen zijn in dit hoofdstuk onderverdeeld in directe (scope 1) en indirecte (scope 2) energiestromen. Op de directe energiestromen heeft het bedrijf zelf direct invloed. Op de indirecte energiestromen heeft het bedrijf een mindere invloed. De volgende energiestromen zijn geïnventariseerd:

- Scope 1:
  - Rijdend materieel;
  - Varend Materieel;
  - Verwarming gebouw.
- Scope 2:
  - Elektriciteit;

	2018	2019	2020	2021	2022
scope 1					
<i>Gas; verwarming pand</i>	3,6	3,5	4,2	16,3	12,2
<i>Diesel Rijdend/varend materieel</i>	554,4	691,0	625,9	658,3	823,0
<i>subtotaal scope 1</i>	558,0	694,5	630,1	674,6	835,2
Scope 2					
<i>Elektra - groen</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Elektra - grijs</i>	17,9	10,0	11,8	30,0	20,0
<i>subtotaal scope 2</i>	17,9	10,0	11,8	30,0	20,0
Totaal	575,9	704,5	641,9	704,6	855,2

De berekeningen zijn in een separate excel opgeslagen. De factoren die zijn gebruikt komen van de volgende website [Home | CO2 emissiefactoren](#).

Het basisjaar voor rapportages is 2018.

De volgende uitstoot van energiestromen is buiten beschouwing gelaten:

- lasgassen ; - koudemiddelen

Aanvullend:

Verbranding van Biomassa vond niet plaats in 2022

Geen broeikasgasverwijdering of compensatie in 2022.

De invloed op totale emissie- en daarmee reductiebeleid is klein.

Er wordt gebruik gemaakt van grijze stroom, de groene stroom die wordt afgenomen bij de leverancier voldoet niet aan de groene stroom checker ([Groene stroom checker | HIER](#)).

Bedrijfs grootte

De totale emissie 2022 bedraagt 855,2 ton, waarvan 32,2 ton kantoor en 823 ton voor werken.

De bijbehorende bedrijfs grootte volgens de criteria van het handboek versie 3.1 is “**klein bedrijf**”.

5 Energie reductie (1.B.1)

Doelstellingen en maatregelen terugdringen CO ₂ uitstoot scope 1 en, ook relevant voor projecten met CO ₂ gerelateerd gunningsvoordeel	Actie	Verantwoordelijke	Toetsing	Gereed	% bijdrage aan doelstelling
Certificeren CO ₂ -prestatieladder	Certificeren		Audit	Najaar 2022	-
Certificeren CO ₂ -prestatieladder	Periodieke audit		Audit	Najaar 2023 ev.	-
Brandstofbeperking	Aanschaf en ontwikkeling zuinige machines en wagens		Halfjaarlijks	Doorlopend	Scope 1: 4%
	Aanschaf machines met Start Stop systeem			Doorlopend	Scope 1: 2%
	Voorlichting personeel om machines en bedrijfswagens uit te zetten indien zij niet draaien.		Werkplek-inspectie	Toolbox	Scope 1: 2%
	Cursus het nieuwe rijden / het nieuwe varen.			Informatie uit deze cursus wordt gedeeld via toolbox	Scope 1: 3%
	Cursus <i>Het nieuwe draaien</i>			Informatie uit deze cursus wordt gedeeld via toolbox	Scope 1: 3%
	Monitoren verbruik, auto's			Monitoring kan worden uitgevoerd, de medewerkers hebben een "druppel".	Scope 1: 5%
	Aanschaf en ombouw Hybride/ elektrisch materieel			Ombouwen van machines etc	
	Onderzoek naar de inzet van waterstof			Dec 2024	

	Transport kilometers beperken			Doorlopend	Scope 1: 5%
	Onderhoud Materieel			Doorlopend	Scope 1: 5%
	Regelmatig bandenspanning controleren			Doorlopend	Scope 1: 2%
Smeermiddelen	Verbruik smeermiddelen monitoren			Doorlopend	
Brandstofkeuze	Men onderzoekt of Biodiesel een alternatief vormt voor huidige diesel.		Is afhankelijk van klantorder om HVO in te zetten	Doorlopend	Scope 1: 100%
Verwarming gebouwen	Temperatuur regeling instellen			Doorlopend	
Elektriciteit	Groene stroom inkopen			Onderzoek naar omzetten contract; dec 2023	Scope 2: 100 %
	Verdere inzet van Led verlichting & inzet van licht of bewegings-sensoren (zowel kantoor als werkplaats)			Doorlopend	Scope 2: 2%
	Gebruik machines: kantoor & werkplaats			Doorlopend	Scope 2: 3%

Doelstellingen 3.B.1

Voor scope 1 is de doelstelling een reductie van 25% 2025 t.o.v. 2018; KPI op basis van de omzet. dit voornamelijk door brandstof beperking.

Voor scope 2 is de doelstelling een reductie van 5% 2025 t.o.v. 2018; een absolute reductie; dit voornamelijk door inzet van ledverlichting. Indien groene stroom ingekocht gaat worden, is dit een reductie van 100%.

6 Sector en Keteninitiatieven (1.D.1)

Sector- en keteninitiatieven omtrent CO₂ reductie	
SKAO	Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen beheert de CO ₂ -Prestatieladder waarmee leveranciers worden beoordeeld op hun inspanningen om CO ₂ uitstoot te beperken.
Sturen op CO2 van de regio Noordoost Nederland.	Deelname aan bijeenkomsten van Cumela.
Veenema	Met Venema is een initiatief opgezet om HVO diesel structureel te gaan inzetten op de werken
Ontwikkelen Machines	Zie verslag op onze website onder de naam: Initiatieven 1

7 Communicatie (3.C.1)

Dit hoofdstuk beschrijft de wijze waarop de communicatie over doelstellingen en vorderingen op het gebied van CO₂ reductie communiceert naar haar medewerkers en externe belanghebbenden. Door te communiceren wordt intern het draagvlak vergroot en worden medewerkers gestimuleerd om een bijdrage te leveren. Deze communicatie geldt ook voor CO₂ gegunde projecten. Op dit moment zijn er geen gegunde projecten.

- **Interne** belanghebbenden:
  - Directie en management;
  - Werknemers.
- **Externe** belanghebbenden:
  - Klanten;
  - Leveranciers;
  - Adviseurs;
  - Branchegenoten die met CO₂-emissiereductie bezig zijn;
  - Kennisinstituten in de branche;
  - Projectverantwoordelijke van CO₂-Prestatieladder gerelateerde projecten.

Interne communicatie

De interne communicatie over CO₂-emissiereductie gaat met name over:

- Doelen en ambities ten aanzien van de CO₂-emissiereductie;
- Voortgang en resultaten;
- Deelname aan initiatieven;
- (voor zover van toepassing) doorverwerking naar de projecten/werken (communicatie voor, tijdens en na de projecten).

Communicatiedoelstellingen

Iedere werknemer moet bekend zijn met het bestaan van een CO₂-beleid, en het belang van verduurzaming. De eigen verantwoordelijke rol die een medewerker heeft voor CO₂-reductie bij haar klanten.

Communicatiemiddelen

Voor de interne communicatie worden de volgende communicatiemiddelen ingezet:

Website

Op de website is een aparte pagina ingericht voor de CO₂-prestatieladder onder het kopje CO₂.

Managementoverleg

In het directie- en managementoverleg staan maatschappelijk verantwoord ondernemen en CO₂-emissiereductie als vast punt op de agenda. In het overleg wordt de voortgang van de CO₂-emissiereductie

doelstellingen en maatregelen besproken en worden besluiten genomen over interne en externe initiatieven hieromtrent. Ook worden de doelstellingen

Werkoverleg

In het werkoverleg wordt informatie uitgewisseld over de interne en externe initiatieven. Ook wordt de voortgang besproken en is ruimte om de reductiemogelijkheden te bespreken. Dit kan ook via een toolbox, werkinstructie of startwerk overleg plaatsvinden

Interne communicatie

Middel	Frequentie	Doelgroep	Inhoud	Verantwoordelijke
Website	Doorlopend	Alle medewerkers	CO2-beleid, Emissie inventaris doelstellingen, maatregelen en initiatieven.	D. van der Wal
Managementoverleg	Minimaal 4 x per jaar	Directieleden	Voortgang CO2-beleid, doelstellingen, maatregelen en initiatieven.	D. van der Wal
Werkoverleg / toolbox	Minimaal 2 x per jaar	Alle medewerkers	Maatregelen en initiatieven.	D. van der Wal
Start werkoverleg	Dagelijks	Alle medewerkers	Bijvoorbeeld: Onderhoud, tanken & schoonmaken	D. van der Wal

Externe communicatie

De externe communicatie over CO2-emissiereductie gaat met name over:

- Doelen en ambities ten aanzien van de CO2-emissiereductie;
- Voortgang en resultaten;
- Deelname aan initiatieven;
- (voor zover van toepassing) doorverwerking naar de projecten/werken (communicatie voor, tijdens en na de projecten);
- Alle klanten moeten bekend zijn met bovenstaande boodschap;
- Informatie over intern CO2-beleid is duidelijk vindbaar voor alle externe stakeholders.
-

Externe communicatie

Middel	Frequentie	Doelgroep	Inhoud	Verantwoordelijke
Website	Doorlopend	Alle extern belanghebbende	CO2-beleid, Emissie inventaris doelstellingen, maatregelen en initiatieven.	D. van der Wal
SKAO	1 maal per jaar	Alle extern belanghebbende	CO2-beleid, doelstellingen, maatregelen en initiatieven	D. van der Wal
Jaarverslag	Jaarlijks	Klanten, leveranciers	CO2-beleid, doelstellingen, maatregelen en initiatieven.	D. van der Wal
Overleg	Periodiek	Branchegenoten, overheden en kennisinstellingen	CO2-beleid, doelstellingen, maatregelen en initiatieven.	D. van der Wal

8 Budget (3.D.2)

Voor de CO2 prestatieladder en de initiatieven is er een specifiek budget vrijgemaakt:

SKAO

Kostenpost	Aantal	Eenheid	Totaal
Individuele voorbereiding	2 x 2 uur	€ 75,--	€ 300,--
Overleg met directie	2 x 2uur	€ 75,--	€ 300,--
Acties uitvoeren	2 x 4 uur	€ 75,--	€ 600,--
Deelname SKAO			€ 250,--
Externe ondersteuning			
Totaal			€ 1.450,--

Sturen op CO2

Kostenpost	Aantal	Eenheid	Totaal
Deelname bijeenkomsten m.b.t CO ₂ reductie	2 x 5 uur	€ 75,--	€ 750,--
Totaal			€ 600,--

Bijlage 1: ISO 14064-1

§ 9.3 GHG report content	Beschrijving	Hoofdstuk rapport
A	Reporting organization	2
B	Person responsible	1
C	Reporting period	4
D	Organizational boundaries	2
E	Direct GHG emissions	2
F	Combustion of biomass	4
G	GHG removals	4
H	Exclusion of sources or sinks	4
I	Indirect GHG emissions	4
J	Base year	4
K	Changes or recalculations	4
L	Methodologies	4
M	Changes to methodologies	4
N	Emission or removal factors used	
O	Uncertainties	4
P	Statement in accordance with ISO 14064	3
Q	External verification	-
R	Statement in accordance with ISO 14064	Energie audit verslag
S	Verification of the GHG inventory	Alleen intern geverifieerd
T	The GWP values used in the calculation and their source	Zie handboek